

Melodifestivalen och Eurovision: Sveriges stora musikvår

Berättelse

En tävling som hör våren till

I Sverige förknippar många våren med en särskild sak: Melodifestivalen. Det är en sångtävling som arrangeras av SVT (Sveriges Television) och som hölls första gången 1959. Under flera veckor sänds deltävlingar från olika städer runt om i landet, och steg för steg går de bästa låtarna vidare. Till sist möts de i en stor final. Då kan tittarna hemma rösta på sina favoritbidrag, ofta via telefon eller en app. Melodifestivalen är ett av Sveriges mest sedda tv-program, och för många i Sverige har den blivit en självklar del av året.

Vägen till Eurovision

Men Melodifestivalen är inte bara en tävling i sig. Den är den svenska uttagningen till Eurovision Song Contest. Eurovision är en internationell sångtävling där tv-bolag från många europeiska länder, och några länder utanför Europa, tävlar med varsin låt. Tävligen hölls första gången redan 1956. Den artist som vinner Melodifestivalen får representera Sverige i Eurovision samma år. På så sätt blir den svenska våren en lång resa: från de första deltävlingarna hemma i Sverige till en av Europas största scener.

Sju svenska segrar

Sverige har klarat sig ovanligt bra i Eurovision genom åren. Fram till och med 2023 hade landet vunnit sju gånger och delade då rekordet med Irland. Det är viktigt att komma ihåg årtalet, eftersom antalet segrar kan ändras vid framtida tävlingar. De svenska vinnarna är ABBA 1974, Herreys 1984, Carola 1991, Charlotte Nilsson 1999, Loreen 2012, Måns Zelmerlöw 2015 och Loreen 2023.

Den första segern är kanske den mest kända. År 1974 vann gruppen ABBA med låten "Waterloo" i den engelska staden Brighton. Det var Sveriges allra första seger i tävlingen, och den hjälpte ABBA att bli världskänt. Idag känner människor i många länder till gruppens musik. En annan stor vinnare är Loreen. Hon vann Eurovision två gånger, 2012 med "Euphoria" och 2023 med "Tattoo", och blev därmed den första kvinnan som har vunnit tävlingen två gånger.

Eurovision i Malmö

Det land som vinner Eurovision får oftast arrangera nästa års tävling. Eftersom Loreen vann 2023 betydde det att Sverige stod som värd året efter. Eurovision 2024 hölls därför i Malmö, en stad i södra Sverige. Tidpunkten blev extra speciell: det var precis 50 år efter ABBA:s första seger 1974. Inför tävlingen fanns det rykten om att ABBA skulle återförenas, men gruppen uppträdde inte live under Eurovision 2024. Sådana rykten är vanliga kring stora evenemang, och det är klokt att vara försiktig med vad man tror på innan det är bekräftat.

Hur stor är publiken?

Melodifestivalen och Eurovision lockar en mycket stor publik, men exakta tittarsiffror är svåra att ange. Siffrorna varierar mellan olika år, och de beror också på hur man räknar, till exempel om man räknar med dem som ser programmet på nätet. Ett exempel som ofta nämns är finalen i Melodifestivalen 2013 på Friends Arena i Solna, som enligt uppgift sågs av omkring 4,3 miljoner tittare. Den sortens tal bör man se som ungefärliga. Man hör ibland sägas att "svenskar älskar Melodifestivalen", men det är mer korrekt att säga att många i Sverige tittar, eftersom intresset varierar från person till person. Klart är ändå att Melodifestivalen och Eurovision år efter år samlar en stor del av landet framför tv:n och knyter Sverige samman med många andra länder genom musiken.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
förknippa	koppla ihop en sak i tankarna med en annan
arrangera	planera och ordna något stort, till exempel en tävling
deltävling	en mindre tävling som är en del av en större
bidrag	här: en låt som är med och tävlar
uttagning	en tävling där man väljer ut vem som ska gå vidare
internationell	som gäller flera länder; mellan länder
representera	vara med och stå för ett land eller en grupp
seger	när man vinner
rekord	det bästa resultatet hittills; ingen har gjort bättre
värd	den som ordnar och tar emot, här: landet som håller tävlingen
återförenas	komma samman igen efter att man varit isär
ungefärlig	inte exakt; nästan rätt, men inte helt säkert
bekräftad	säkert känd; någon har visat att det stämmer

Läsförståelsefrågor

1. Vad är Melodifestivalen?
 1. En internationell tävling mellan många länder.
 2. Sveriges egen sångtävling, som också är uttagningen till Eurovision.
 3. En tävling i att baka och laga mat.
2. Vad menar texten med att Melodifestivalen “inte bara är en tävling i sig”?
 1. Att den också väljer ut Sveriges låt till Eurovision.
 2. Att den egentligen inte är någon tävling alls.
 3. Att den bara är till för artister, inte för tittare.
3. Varför var ABBA:s seger 1974 så betydelsefull?
 1. Den gjorde att gruppen genast slutade.
 2. Den var Sveriges första seger och hjälpte ABBA att bli världskänt.
 3. Den gjorde att Sverige slutade vara med i tävlingen.
4. Vad betyder ordet “värd” i texten om Eurovision i Malmö?
 1. Det land som ordnar och håller tävlingen.
 2. Det land som alltid förlorar.
 3. En person som sjunger i tävlingen.
5. Varför hölls Eurovision 2024 i Sverige?
 1. För att ABBA bad om det.
 2. För att Loreen vann 2023, och vinnarlandet får oftast arrangera nästa tävling.
 3. För att Sverige har vunnit flest gånger av alla länder.
6. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
 1. Eurovision hölls första gången 1956.
 2. Fram till och med 2023 hade Sverige vunnit Eurovision sju gånger.
 3. Bara länder som ligger i Europa får vara med i Eurovision.
7. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
 1. ABBA uppträdde live under Eurovision 2024 i Malmö.
 2. Loreen är den första kvinnan som har vunnit Eurovision två gånger.
 3. Melodifestivalen är det dyraste tv-programmet i Sverige.
8. Förklara med egna ord hur en låt kan komma hela vägen från en deltävling i Melodifestivalen till att representera Sverige i Eurovision.
9. Texten skriver att finalen 2013 sågs av “omkring 4,3 miljoner tittare” och att siffran är “ungefärlig”. Varför väljer texten att skriva så i stället för att ge en exakt siffra?

10. Texten säger att man "ibland hör sägas" att svenskar älskar Melodifestivalen, men väljer själv att skriva "många i Sverige tittar". Varför är den andra formuleringen mer rättvis, tror du?
11. Texten nämner att det fanns rykten om att ABBA skulle återförenas 2024, men att gruppen inte uppträdde live. Varför är det viktigt att vara försiktig med sådana rykten?
12. Varför tror du att en sångtävling som Eurovision kan betyda mycket för band mellan Sverige och andra länder? Svara med stöd i texten och med egna tankar.

Facit

1. 1. Sveriges egen sångtävling, som också är uttagningen till Eurovision.
2. 1. Att den också väljer ut Sveriges låt till Eurovision.
3. 1. Den var Sveriges första seger och hjälpte ABBA att bli världskänt.
4. 1. Det land som ordnar och håller tävlingen.
5. 1. För att Loreen vann 2023, och vinnarlandet får oftast arrangera nästa tävling.
6. 1. ja b) ja c) nej (även några länder utanför Europa är med)
7. 1. nej (det fanns rykten, men gruppen uppträdde inte live) b) ja c) det står inte i texten (texten säger att det är ett av de mest sedda programmen, inget om kostnad)
8. Exempel på svar: Låten börjar i en av deltävlingarna i en stad. Om den klarar sig bra går den vidare mot finalen. Vinner den finalen får artisten representera Sverige i Eurovision samma år.
9. Exempel på svar: Tittarsiffror varierar mellan olika år och beror på hur man räknar, till exempel om man räknar med dem som ser programmet på nätet. Därför är det ärligare att skriva ett ungefärligt tal med årtal än att låtsas att siffran är helt exakt.
10. Exempel på svar: Att säga "svenskar älskar" är en generalisering om alla, men alla tycker inte lika. "Många i Sverige tittar" är mer rättvist, eftersom det visar att intresset varierar från person till person.
11. Exempel på svar: Rykten är inte bekräftade fakta. Om man sprider dem som sanning kan man föra andra bakom ljuset. Det är klokt att vänta tills något är säkert känt innan man tror på det.
12. Exempel på svar: I Eurovision möts många länder kring musik, tittar på varandras bidrag och röstar. Det kan skapa gemenskap och nyfikenhet på andra länder och kulturer. Att Sverige ofta är med och vinner gör också att svensk musik blir känd i omvärlden.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Texten lämpar sig för arbete med tema Grannländer & omvärld och visar hur ett gemensamt kulturevenemang kan knyta samman Sverige med andra länder. Den passar också för enkel källkritik: flera frågor (9, 10, 11, 12) kräver inferens och att eleven väger samman olika delar av texten. Lyft gärna hur texten skiljer på säkra fakta (ABBA vann 1974 med "Waterloo", Eurovision 2024 i Malmö) och osäkra uppgifter (exakta tittarsiffror, rykten om ABBA, antalet segrar som gäller ett visst årtal). Bra utgångspunkt för att jämföra med stora tv-program, tävlingar och gemensamma evenemang i elevernas egna länder och regioner, och för att samtala om hur man uttrycker sig neutralt i stället för att generalisera.

Diskussionsfrågor

- Finns det ett stort gemensamt evenemang, en tävling eller en högtid som många följer där du kommer ifrån? Berätta hur den går till och vilka som deltar.
- Texten beskriver hur tittarna kan rösta fram en vinnare via telefon eller app. Vad är fördelarna och nackdelarna med att låta publiken bestämma vem som vinner?
- Eurovision samlar många länder kring musik. Tror du att gemensamma kulturevenemang kan föra människor i olika länder närmare varandra? Ge exempel.
- Texten är noga med att skriva "många i Sverige tittar" i stället för "svenskar älskar". Varför är det viktigt att tänka på hur man uttrycker sig när man säger något om en hel grupp människor?
- **Skriv (6–8 meningar):** Skriv en kort text om ett evenemang eller en tradition från ditt eget land som många samlas kring. Förklara vad som händer, vilka som deltar, hur man väljer eller hyllar någon, och varför det betyder något för många.

Källor och faktagranskning

- Mellopedia (SVT:s uppslagsverk om Melodifestivalen) – <https://mellopedia.svt.se/index.php/Melodifestivalen>
- Wikipedia, Melodifestivalen – <https://sv.wikipedia.org/wiki/Melodifestivalen>
- Eurovision Song Contest, officiell webbplats (Malmö 2024) – <https://www.eurovision.com/eurovision-song-contest/malmo-2024/>
- Nationalencyklopedin (NE), uppslagsord: Eurovision Song Contest – <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/eurovision-song-contest>

Faktagranskad mot ovanstående källor i juni 2026. Nyckelfakta: Eurovision Song Contest är en internationell sångtävling där tv-bolag från många europeiska länder (och några utanför Europa) tävlar med en låt per land; tävlingen hölls första gången 1956. Melodifestivalen är den svenska uttagningen till Eurovision, arrangeras av SVT (Sveriges Television) och hölls första gången 1959; vinnaren representerar Sverige i Eurovision. Sverige har vunnit Eurovision sju gånger: ABBA 1974 ('Waterloo', Brighton), Herreys 1984, Carola 1991, Charlotte Nilsson 1999, Loreen 2012 ('Euphoria'), Måns Zelmerlöw 2015 och Loreen 2023 ('Tattoo'). Loreen är den första kvinnan som vunnit Eurovision två gånger. Landet som vinner får oftast arrangera tävlingen året efter, och därför hölls Eurovision 2024 i Malmö, 50 år efter ABBA:s seger. Melodifestivalen pågår i flera veckor med deltävlingar i olika städer och avslutas med en final där tittarna kan rösta, ofta via telefon eller app. OSÄKERHETER/MYTER: Tittarsiffror (t.ex. att finalen 2013 på Friends Arena i Solna sågs av omkring 4,3 miljoner) anges som ungefärliga tal med årtal, eftersom siffror varierar mellan år och beror på mätmetod. Att Sverige "delar rekordet med Irland med sju segrar" gällde 2023/2024 och kan ändras vid framtida tävlingar — därför anges årtalet. Texterna skriver neutralt ("många i Sverige tittar") i stället för att påstå att "svenskar älskar" festivalen, eftersom intresset varierar mellan personer. ABBA återförenades inte och uppträdde inte live i Eurovision 2024 trots rykten; detta framställs inte som ett liveframträdande.

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-25.